

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

ÎNCHEIERE

cu privire la inadmisibilitatea recursurilor declarate de Bîrcă Petru, reprezentat de avocatul Moșnoi Mihai și Bîrcă Ala, reprezentată de avocatul Crețu Adrian,

în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Bîrcă Ala împotriva lui Bîrcă Petru, intervenient accesoriu Direcția pentru Protecția Drepturilor Copilului Centru, mun. Chișinău cu privire la desfacerea căsătoriei, determinarea domiciliului copiilor minori și încasarea pensiei pentru întreținerea copiilor minori,

împotriva deciziei din 28 noiembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău,

*(Dosarul nr. 2ra-288/24
NR 2-23054129-01-2ra-22032024)*

Recursurile declarate după 01 septembrie 2023. Argumentele invocate în cererile de recurs nu constituie temei de admisibilitate a recursurilor. Recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

Judecătoria Chișinău, sediul Centru – jud. N. Mazur
Curtea de Apel Chișinău – jud. N. Budăi, Iu. Cotruță, I. Țurcan

06 noiembrie 2024

Textul corespunde cu originalul

Examinând în lipsa părților chestiunea cu privire la admisibilitatea recursurilor declarate de Bîrcă Petru, reprezentat de avocatul Moșnoi Mihail și Bîrcă Ala, reprezentată de avocatul Crețu Adrian

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte*,

Mariana Ursachi,

Oxana Parfeni, *judecători*,

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 11 aprilie 2023, Bîrcă Ala a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Bîrcă Petru, intervenient accesoriu Direcția pentru Protecția Drepturilor Copilului Centru, mun. Chișinău cu privire la desfacerea căsătoriei, determinarea domiciliului copiilor minori și încasarea pensiei pentru întreținerea copiilor minori (f. d. 2-4 Vol. I).

2. În motivarea cererii de chemare în judecată, a indicat că la XXXXX a încheiat căsătoria cu Bîrcă Petru.

3. Din căsătorie, la XXXXX, s-a născut copilul XXXXX, iar la XXXXX, s-a născut XXXXX.

4. Reclamanta a invocat că relațiile cu pârâtul s-au înrăutățit, iar păstrarea familiei este imposibilă.

5. A notat că, pârâtul nu participă la educația și întreținerea copiilor.

6. Reclamanta Bîrcă Ala a solicitat desfacerea căsătoriei încheiată cu Bîrcă Petru la XXXXX, încasarea de la Bîrcă Petru a pensiei pentru întreținerea copiilor minori, XXXXX și XXXXX în sumă fixă de 3 440,4 lei lunar pentru fiecare, până la împlinirea majoratului, determinarea domiciliului copiilor minori cu mama, Bîrcă Ala și încasarea cheltuielilor de judecată.

POZIȚIA PRIMEI INSTANȚE

7. Prin hotărârea din 29 mai 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de Bîrcă Ala. S-a desfăcut căsătoria înregistrată la XXXXX între Bîrcă Petru și Bîrcă Ala la XXXXX. S-a determinat domiciliul copiilor minori XXXXX și XXXXX, cu mama – Bîrcă Ala. S-a încasat de la Bîrcă Petru în beneficiul Alei Bîrcă pensia pentru întreținerea copiilor minori, în mărime fixă a câte 2 500 de lei lunar pentru fiecare copil, începând cu data de 01 august 2023 și până la majoratul

copiilor sau schimbarea stării materiale a părinților. S-a încasat de la Bîrcă Petru în beneficiul statului suma de 1 800 de lei cu titlu de taxă de stat (f. d. 89, 102-104).

8. În susținerea soluției adoptate, prima instanță a ajuns la concluzia desfacerii căsătoriei pe motiv că părțile nu mai duc o gospodărie comună.

9. Instanța de judecată a determinat domiciliul copiilor minori cu mama, având în vedere acordul din 26 mai 2023 semnat de ambele părți în acest sens, precum și interesul major al copiilor minori.

10. Totodată, instanța a încasat pensia pentru întreținerea copiilor minori, în mărime de 2 500 de lei lunar pentru fiecare copil, potrivit poziției părinților, indicată în acordul din 26 mai 2023.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE APEL

11. La 23 iunie 2023, Bîrcă Petru, reprezentat de avocatul Moșnoi Mihai, a depus cerere de apel nemotivat împotriva hotărârii din 29 mai 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, iar la 19 ianuarie 2023 a depus cerere de apel motivat, concretizată prin cererea din 26 septembrie 2023, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii instanței de fond în partea stabilirii domiciliului copiilor minori, cu emiterea în această parte a unei noi hotărâri, prin care domiciliul copiilor minori să fie stabilit cu tata – Bîrcă Petru (f. d. 100—101, 118-123, 138-139).

POZIȚIA INSTANȚEI DE APEL

12. Prin încheierea din 28 noiembrie 2023 a Curtii de Apel Chișinău, s-a respins cererea înaintată de avocatul Crețu Adrian în interesele Alei Bîrcă cu privire la restituirea cererii de apel depuse de avocatul Moșnoi Mihai în interesele lui Bîrcă Petru (f. d. 186-189).

13. Prin decizia din 28 noiembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis apelul declarat de avocatul Moșnoi Petru în interesele lui Bîrcă Petru, s-a casat hotărârea din 29 mai 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru în partea pretenției privind stabilirea domiciliului copilului minor XXXXX și încasarea pensiei pentru întreținerea copilului minor XXXXX și în această parte a fost emisă o nouă încheiere, prin care procesul în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Bîrcă Ala împotriva lui Bîrcă Petru cu privire la determinarea domiciliului copilului minor XXXXX, a fost încetat. S-a respins pretenția înaintată de Bîrcă Ala împotriva lui Bîrcă Petru cu privire la încasarea pensiei pentru întreținerea copilului minor XXXXX. S-a micșorat taxa de stat încasată de la Bîrcă Petru în beneficiul statului de la suma de 1 800 de lei la suma de 900 de lei. În rest, hotărârea din 29 mai 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru a fost menținută (f. d. 190-201).

14. Pentru a decide astfel, instanța de apel a reținut, că copilul minor XXXXX, la data examinării cauzei în instanța de apel avea împlinită vârsta de XXXXX, iar în ședința instanței de apel a fost audiată opinia copilului minor XXXXX, care a declarat că locuiește cu tata Bîrcă Petru și dorește să rămână cu el.

15. Instanța de apel a concluzionat că pretenția cu privire la stabilirea domiciliului copilului minor, care a atins vârsta de 14 ani și care a ales cu care părinte vrea să locuiască după desfacerea căsătoriei, nu urmează a fi examinată de instanța de judecată, or, legiuitorul a oferit minorului care a atins vârsta de 14 ani, dreptul de a alege părintele cu care va locui, după desfacerea căsătoriei.

16. Având în vedere că urmează a fi încetat procesul în partea ce ține de pretenția privind stabilirea domiciliului copilului minor XXXXX, cu mama sa, instanța de apel a reținut necesitatea respingerii și a pretenției înaintate de Bîrcă Ala privind încasarea pensiei de întreținere a copilului minor XXXXX, or, pensia alimentară se încasează în favoarea părintelui cu care este stabilit domiciliul copilului.

17. În partea ce ține de pretenția privind stabilirea domiciliului copilului minor XXXXX, cu mama Bîrcă Ala, instanța de apel a reținut ca fiind justă poziția instanței de fond privind opțiunea locuirii în continuare a fiicei cu mama ei, luând în considerație declarațiile copilului minor XXXXX, audiată în cadrul ședinței instanței de apel, care a declarat că dorește să locuiască cu mama.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS

18. La 04 martie 2024, Bîrcă Petru, reprezentat de avocatul Moșnoi Mihai, a declarat recurs împotriva deciziei din 28 noiembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii instanței de fond în partea determinării domiciliului copilului minor, XXXXX, cu mama – Bîrcă Ala, cu emiterea în această parte a unei noi hotărâri, prin care să fie determinat domiciliul copilului cu tatăl – Bîrcă Petru (f. d. 207-215).

19. La 11 martie 2024, Bîrcă Ala a declarat recurs împotriva încheierii și deciziei din 28 noiembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea încheierii și deciziei instanței de apel, cu emiterea unei noi încheieri de restituire a cererii de apel depusă de Bîrcă Petru în temeiul art. 369 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură civilă (f. d. 223-225).

SOLICITAREA RECURENTULUI Bîrcă Petru

20. În motivarea recursului, Bîrcă Petru a indicat temeiurile prevăzute de art. 432 alin. (1) lit. a) și b) din Codul de procedură civilă, și anume că interpretarea legii din hotărârea contestată este contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție, precum și faptul că prin admiterea recursului, se schimbă sau se consolidează jurisprudența Curții Supreme de Justiție.

21. La fel, a specificat că instanța de judecată nu poate stabili domiciliul minorului cu mama acestuia, în situația în care nu au fost administrate careva probe care ar confirma condițiile de trai și posibilitățile de asigurare a dezvoltării minorului de către mama acestuia.

22. Totodată, a indicat că dispune de condiții satisfăcătoare de trai pentru creșterea și educarea copiilor XXXXX și XXXXX.

SOLICITAREA RECURENTEI Bîrcă Ala

23. În motivarea recursului, Bîrcă Ala a invocat prevederile art. 432 alin. (1) lit. a) și b) din Codul de procedură civilă, și anume că interpretarea legii din hotărârea contestată este contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție, precum și faptul că prin admiterea recursului, se schimbă sau se consolidează jurisprudența Curții Supreme de Justiție.

24. A menționat că Bîrcă Petru a modificat cerințele din cererea de apel, solicitând emiterea unei noi hotărâri, prin care să fie determinat domiciliul copilului minor, XXXXX, cu tatăl Bîrcă Petru.

25. De asemenea, a reiterat că lipsa cerințelor în prima instanță exclude dreptul de a înainta cerințe în instanța de apel.

TERMENUL DE DECLARARE A RECUSULUI

26. Art. 434 alin. (1), (2) din Codul de procedură civilă:

„(1) Recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

(2) Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.”

27. Din materialele dosarului rezultă că copia deciziei motivate din 28 noiembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, a fost expediată la adresa electronică a avocaților părților la data de 09 ianuarie 2024, fapt ce se confirmă prin extrasul din poșta electronică (f. d. 203).

28. Astfel, se constată că recurentul Bîrcă Petru, reprezentat de avocatul Moșnoi Mihai s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 04 martie 2024, în termen.

29. Având în vedere faptul că copia deciziei din 28 noiembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, a fost comunicată avocatului Crețu Adrian prin intermediul poștei electronice la data de 09 ianuarie 2024, termenul de declarare a recursului pentru Bîrcă Ala a expirat la data de 10 martie 2024 (zi de duminică), însă reieșind din prevederile art. 112 alin. (2) din Codul de procedură civilă, care prevede că dacă ultima zi a termenului este nelucrătoare, acesta expiră în următoarea zi lucrătoare – 11 martie 2024 (zi de luni).

30. Astfel, se constată că recurenta Bîrcă Ala, reprezentată de avocatul Crețu Adrian s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la data de 11 martie 2024, în termen.

31. La data de 16 mai 2024, Alei Bîrcă i-a fost expediată copia recursului declarat de Bîrcă Petru, iar lui Bîrcă Petru i-a fost expediată copia recursului declarat de Bîrcă Ala și s-a comunicat dreptul de a depune, în termen de până la o lună, referință, cu expunerea asupra obiecțiilor materiale și procedurale invocate în cererile de recurs.

32. La 25 iunie 2024, avocatul Crețu Adrian a depus în interesele Alei Bîrcă referință la recursul declarat de Bîrcă Petru, prin care a solicitat să fie considerat ca inadmisibil.

33. La 30 iulie 2024, Bîrcă Petru, reprezentat de avocatul Moșnoi Mihai, a depus referință la recursul declarat de Bîrcă Ala, solicitând să fie respins ca inadmisibil.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

34. Art. 433 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă:

„(1) Cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care:

a) recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (1).”

35. Art. 432 alin. (1), (2), din Codul de procedură civilă:

„(1) Recursul este admis dacă:

a) interpretarea legii din hotărârea contestată este contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție;

b) prin admiterea recursului, se schimbă sau se consolidează jurisprudența Curții Supreme de Justiție;

c) a fost admis neîntemeiat un apel introdus tardiv sau a fost respins ca fiind tardiv un apel depus în termen;

d) hotărârea sau decizia vizează drepturile persoanei care nu a fost atrasă în proces;

e) hotărârea sau decizia este arbitrară ori se bazează în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor;

f) instanța nu a fost compusă potrivit legii sau hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

(2) Temeiurile menționate la alin. (1) lit. d)–f) pot fi invocate în recurs doar dacă au fost invocate în apel sau dacă încălcarea a avut loc în instanța de apel.”

36. Art. 440 alin. (1), (2) din Codul de procedură civilă:

„(1) În cazul în care se constată existența unuia dintre temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători, printr-o încheiere irevocabilă adoptată în lipsa părților, declară recursul inadmisibil.

(2) Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se expediază părților.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

37. Examinând admisibilitatea recursurilor, fără prezența participanților la proces, în acord cu procedura specificată la art. 440 din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că cererile de recurs depuse de Bîrcă Petru, reprezentat de avocatul Moșnoi Mihai și Bîrcă Ala, reprezentată de avocatul Crețu Adrian, sunt inadmisibile, pentru motivele ce succed.

38. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

39. Verificând motivele de casare, invocate în recurs de Bîrcă Petru, reprezentat de avocatul Moșnoi Mihai și Bîrcă Ala, reprezentată de avocatul Crețu Adrian, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că acestea nu cad sub incidența temeiurilor prevăzute la art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, deoarece se referă la dezacordul recurenților cu soluția pronunțată de către instanța de apel și nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

40. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că recursurile exercitate conform Secțiunii a II-a au caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

41. Totodată, potrivit jurisprudenței CtEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri.

42. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că recursurile declarate de către Bîrcă Petru, reprezentat de avocatul Moșnoi Mihai și Bîrcă Ala, reprezentată de avocatul Crețu Adrian, conțin obiecții de fapt și de drept, similare celor expuse anterior în cadrul examinării cauzei, care au fost analizate de către instanța de apel, fiind apreciate corespunzător. În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului recurenților la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei în apel, în modul în care este garantat de art. 6 § 1 al Convenției.

43. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează faptul că dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici, care sunt de natură a învedera netemeinicia hotărârii și care se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă. Nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor faptice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea motivelor de netemeinicie pe care se bazează, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului presupune nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată. Recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, ci implică determinarea greșelilor imputate instanței de apel și o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează aceste critici.

44. Drept urmare, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că argumentele invocate de către recurenți nu pot constitui temei de admisibilitate a recursurilor, deoarece nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural, și, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

45. În astfel de circumstanțe, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a aprecia recursurile declarate de Bîrcă Petru, reprezentat de avocatul Moșnoi Mihai și Bîrcă Ala, reprezentată de avocatul Crețu Adrian, ca fiind inadmisibile.

46. Ținând cont de cele expuse *supra*, în temeiul art. 431 alin. (1), (2), art. 433 alin. (1) lit. a), art. 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Declară inadmisibile recursurile depuse de către Bîrcă Petru, reprezentat de avocatul Moșnoi Mihai și Bîrcă Ala, reprezentată de avocatul Crețu Adrian, împotriva deciziei din 28 noiembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Mariana Ursachi

Oxana Parfeni